

ВПЛИВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА СУСПІЛЬНИЙ РОЗВИТОК

*КОЛПАЧЕНКО Н.М., СТАРШИЙ ВИКЛАДАЧ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА,
САЙЧУК Ю.А., ВИКЛАДАЧ,
ХАРКІВСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ТЕХНІКУМ*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Утвердження нашої держави у Європейському союзі та світовій спільноті, а також досягнення гідного рівня життя громадян України є першочерговим завданням для подальшого сталого розвитку країни. Проведення та впровадження реформ, трансформаційні зміни, політичні кризи та інші деструктивні явища протягом тривалого періоду гальмували побудову правової демократичної держави.

Задля вирішення тяжких соціально-політичних завдань, Україні необхідна свідомо генерация політико-управлінської еліти, спроможна компетентно, відповідально, цілеспрямовано вести державу до єдинства, соборності, проводити цивілізовану політику та утверджувати європейські демократичні цінності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Важливість професійної компетентності відповідно до викликів глобалізації, відображено у працях як сучасників, так і науковців минулого. Серед них В. Бакуменко, І. Белебаха, Г. Ващенко, Д. Донцов, О. Куц, С. Рудницький та інші. Проте дана проблема спонукає подальшого осмислення з огляду на проблеми суспільно-політичного розвитку та викликів глобалізації з урахуванням необхідності впровадження європейських стандартів та формування мотивованого демократичного суспільства.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз та фактори впливу публічного управління на сучасні процеси у розвитку суспільства, адекватного українським реаліям та загальносвітовим тенденціям.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вперше термін «публічне управління» ввів англійський учений Д. Клінг у 1972 році. В [5, с. 605.]. В його інтерпретації публічне управління – це «пошук найкращих способів використання ресурсів задля досягнення цілей держави: публічне управління спрямоване на реалізацію прав, свобод та законних інтересів приватних осіб і передбачає якнайповніше застосування владою принципу публічності – відкритості та прозорості діяльності її апарату, право впливу громадян на діяльність органів влади, громадський контроль за діяльністю управлінського апарату тощо» (цит за [5, с. 605]). Також у енциклопедичному словнику з державного управління зазначено, що «до суб'єктів публічного управління належать органи державної влади, зокрема органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також інші суб'єкти в разі делегування їм публічних повноважень» [5, с. 605].

В літературі є інші визначення публічного адміністрування та публічного управління. Наприклад, у глосарії Програми розвитку ООН зазначено, що термін «публічне адміністрування» має два тісно пов'язаних значення: 1) цілісний державний апарат (політика, правила, процедури, системи, організаційні структури, персонал тощо), який фінансується за рахунок державного бюджету і відповідає за управління і координацію роботи виконавчої гілки влади та її взаємодію з іншими зацікавленими сторонами в державі, суспільстві та зовнішньому середовищі; 2) управління та реалізація різних урядових заходів, що пов'язані з виконанням законів, постанов та рішень уряду та управління, що пов'язане з наданням публічних послуг [4].

В Програмі розвитку ООН використане визначення, запропоноване американським ученим Джесем М. Шавріцом у Міжнародній енциклопедії державної політики та адміністрування, за якого «Публічне управління – це галузь практики та теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне забезпечення, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом, та оцінка ефективності» [3].

Органи публічного управління є управлінською ланкою суб'єктів управління: інституції, обрані шляхом прямих виборів та їх виконавчі структури; посадові та службові особи, обрані шляхом прямих виборів; посадові та службові особи, призначені інституціями та їх виконавчі структури.

Особливістю публічного управління є те, що одночасно суб'єктом і об'єктом управління є колектив людей, який, власне, сам обирає, затверджує, контролює та оцінює діяльність органів управління.

Диспропорції у перерозподілі матеріальних благ для сучасної України є нагальною проблемою, яка ускладнюється монополізацією політичного й економічного життя обмеженим колом незмінної еліти. Завдяки геополітичному та геоекономічному розташуванню, наша держава знаходиться в зоні впливу Європейського Союзу, Північноамериканського Союзу та США, що посилює конкурентну боротьбу держави між даними світовими економічними блоками, яка, в свою чергу, зумовлює необхідність зміцнювати безпеку України шляхом єднання народу через суспільні цінності та особисте життя.

Проведення реформ мають оновлювати державу, адже кризові ситуації нагально показують проблеми, об'єднують державу, висвітлюють шляхи вирішення проблем та актуалізує необхідність їх подолання.

Публічне управління потребує модернізації та реформування державного суспільного сектору, що передбачає впровадження основних складових ринкових механізмів, орієнтації на результат, аналітичного мислення та, зокрема, підвищення ефективності функціонування системи публічного управління, заснованих на використанні базових компетентностей лідерства. Лідер в публічному або державному управлінні в першу чергу має допомагати підлеглим у реалізації управлінських завдань, що є актуальними на теперішній момент.

Прикладами великих державників є Володимир Великий, Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Михайло Грушевський та інші, які свого часу були видатними політиками, що заслужили право та довіру і закарбувалися в історії, адже розуміли та застосовували правила суспільного розвитку як закономірність. Вони запам'ятались відповідальним та професійним керівництвом і одночасно служінням народові, який уповноважив їх.

Об'єктивні аналітики відзначають, що наразі в Україні достатньо громадян-інтелектуалів, спроможних генерувати та втілювати інноваційні ідеї та технології, приносять користь не лише державотворчим процесам, а й суспільству в цілому. Та політико-владна еліта проявляє більший інтерес до іноземних фахівців, що

висуваються на високі посади в нашій державі. Однак світова практика доводить, що основну увагу необхідно приділяти вихованню та підготовці молодих фахівців задля якісного управління внутрішньою та зовнішньою політикою. Першочерговим завданням для цього є створення перспектив гідного життя, що в свою чергу мотивуватиме до розв'язання ними проблем державотворчого характеру.

За для цього необхідно подолати ряд проблем, зокрема: підготовку конкурентоспроможних на ринку праці фахівців; підвищення професійного рівня науково-педагогічних кадрів, що готують фахівців відповідно до трансформаційних процесів у державі; застосування сучасних технологій, інформаційних та інноваційних ресурсів; впровадження заохочувальних заходів; формування творчого стилю мислення та багато іншого.

З одного боку, Україна має все необхідне для реалізації даних заходів, з іншого – відсутність політичної волі до конкретних змін породжує недовіру до влади й зневірення у можливі позитивні зміни. Але одним з гальмівних моментів, на який часто звертають увагу, є «радянська» ідеологія, яка наразі залишається у свідомості певної частини українських громадян, зокрема і політичної еліти. Відродження духовності української політичної нації, формування особо стисної та національної гідності є безумовним завданням сьогодення [7].

Світові експерти наголошують, що підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому та світовому ринках сприятиме залучення до керівних ланок молодих, висококваліфікованих, професійно компетентних кадрів, діяльність яких базується на принципах моралі, творчості та інноваційності. Лише за умови системного аналізу, творчого мислення, активної громадської позиції, професійно компетентні керівники можуть стати рушіями суспільного прогресу [9].

Висновки. Продовження демократичних змін у суспільстві, закріплення правових засад і європейських цінностей є важливою умовою для подальшого стабільного розвитку України. За умови відкритості, усвідомлення незалежності нації та держави, захисту суспільних інтересів, вмотивованості до змін, українська політико-елітна влада має можливість впливати на розвиток суспільства.

Публічне управління має адекватно відповідати специфіці суспільних трансформацій з урахування системних особливостей модернізації системи управління державою.

Література.

1. **Белебаха І.О.** Україна: шлях до воскресіння / **І.О. Белебаха**. – Київ : МАУП, 2007. – 520 с.
2. **Ващенко Г.** Виховний ідеал / **Г. Ващенко**. – Полтава : Ред. газ. «Полтав. вісн.», 1994. – 191 с.
3. Глосарій Програми розвитку ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary/>
4. **Даль В.И.** Толковий словарь живого великорусского языка : в 4 т. / **В.И. Даль**. – М. : Рус. яз., 1999. – Т. 3: П. – 1999. – С. 535.
5. Енциклопедичний словник з державного управління / Уклад. **Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко** та ін.; за ред. **Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна**. – К. : Вид-во НАДУ, 2010. – 820 с.
6. **Колос Б.** Управління державою III тисячоліття, або Стратегія і тактика побудови Української національної держави / **Б. Колос**. – Львів : Ініціатива, 2004. – 76 с.
7. **Кресина І.О.** Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси: етнополітичний аналіз : [Монографія] / **І. О. Кресина**. – Київ : Вища шк., 1998. – 392 с.
8. **Куць О.М.** Мовна політика в державотворчих процесах України : Навч. посіб. / **О.М. Куць**. – Харків : ХНУ ім. Каразіна, 2004. – 275 с.
9. **Пірен М.І.** Елітологія : Підручник / **М.І. Пірен**. – Київ : Талком, 2014. – 312 с.
10. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>
11. **Рудницький С.А.** Чому ми хочемо самостійної України? / **С.А. Рудницький**; упоряд., передмова **О.І. Шаблія**. – Львів : Світ, 1994. – 416 с.
12. **Черевко Г.В.** Інтеграційні процеси в АПК: перспективи залучення до них підприємств споживчої кооперації / **Г.В. Черевко** // Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна, 2015. – С. 24-29.
13. **Peter F. Drucker.** The Practice of Management, Butterworth-Heinemann, 1999. – 399 p.

References.

1. **Belebakha I.O.** (2007). *Ukraine: sbliakb do voskresinnia [Ukraine: the way to resurrection]*. Kyiv: MAUP, p. 520 [in Ukrainian].
2. **Vaschenko H.** (1994). *Vykhovnyj ideal [Educational ideal]*. Poltava: «Poltavs'kyj visnyk», p. 191 [in Ukrainian].

3. Hlosarii Prohramy rozvytku OON [Glossary of the United Nations Development Program]. (n.d.). *www.unpan.org*. Retrieved from [http://www.unpan.org/Directories/UNPublic Administration Glossary/](http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary/) [in Ukrainian].

4. **Dal V.I.** (1999). *Tolkovyj slovar zhivogo velikorusskogo yazyka [Explanatory dictionary of the living Great Russian language]*. (Vols. 1-4). Moscow : Rus. yaz., Vol. 3, p. 535 [in Russian].

5. **Surmyu Yu.P., Bakumenko V.D., Mykhnenko A.M.** et al. (2010). Entsyplopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedic Dictionary of Public Administration]. **Yu.V. Kovbasiuk, V.P. Troshchynskiy, Yu.P. Surmin** (Eds). Kiev: Vyd-vo NADU, p. 820 [in Ukrainian].

6. **Kolos B.** (2004). *Upravlinnia derzhavoiu III tysiacholittia, abo Stratehiia i taktyka pobudovy Ukrain's'koi natsional'noi derzhavy [State Management in Third Millennium, or the strategy and tactics of building a Ukrainian national state]*. Lviv: Initsiatyva, p. 76 [in Ukrainian].

7. **Kresyna I.O.** (1998). *Ukrains'ka natsional'na svidomist' i suchasni politychni protsesy: etnopolitychnyj analiz [Ukrainian national consciousness and modern political processes: ethnopolitical analysis]*. Kyiv: Vyscha shkola, p. 392 [in Ukrainian].

8. **Kuts' O.M.** (2004). *Movna polityka v derzhavotvorchykh protsesakh Ukrainy [Language policy in the state building process in Ukraine]*. Kharkiv : National University named by Karazin, p. 275 [in Ukrainian].

9. **Piren M.I.** (2014). *Elitolohiia [Elitology]*. Kyiv : Talkom, p. 312 [in Ukrainian].

10. Pro Strategiju stalogo rozvytku «Ukrai'na – 2020» Ukaz Prezydenta Ukrai'ny vid 12 sich. 2015 r. № 5/2015 [On the Strategy for sustainable development «Ukraine – 2020», the decree of the President of Ukraine dated 12 Jan. 2015 No. 5/2015]. (2015, 12 January). *www.president.gov.ua*. Retrieved from <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html> [in Ukrainian].

11. **Rudnyts'kyj S.L.** (1994). *Chomu my kbochemo samostijnoi Ukrainy? [Why do we want an independent Ukraine?]*. Lviv: Svit, p. 416 [in Ukrainian].

12. **Cherevko G.V.** (2015). Integracijni procesy v APK: perspektyvy zaluchennja do nyh pidprijemstv spozhyvchoi' kooperacii' [Integration processes in agriculture: prospects for the involvement of enterprises of consumer cooperation]. *Visnyk L'viv's'koi' komercijnoi' akademii'. Serija ekonomichna – Bulletin of Lviv commercial Academy. A series of economic*, pp. 24-29 [in Ukrainian].

13. **Peter F. Drucker** (1999). *The Practice of Management*, Butterworth-Heinemann, p. 399 [in English].

Анотація.

Колпаченко Н.М., Сайчук Ю.А. Вплив публічного управління на суспільний розвиток.

В статті розглянуто ключові теоретичні положення ефективності впливу публічного управління на процеси суспільного розвитку із застосуванням синергетичної методології. Акцентовано увагу, що одним з аспектів мотивації до об'єднання політико-елітної влади є криза, яка поєднує зусилля на її подолання, консолідує народ, висвітлює шляхи вирішення проблем та актуалізує необхідність їх вирішення. Особливе місце відведено аналізу ролі якості освіти політико-елітної влади відповідно до професійних компетентностей, необхідності створення належних умов для провадження суспільно-політичних змін в Україні та утвердженні європейського вибору.

Ключові слова: публічне управління, суспільний розвиток, політико-елітна влада.

Аннотация.

Колпаченко Н.М., Сайчук Ю.А. Влияние публичного управления на общественное развитие.

В статье рассмотрены ключевые теоретические положения эффективности воздействия публичного управления на процессы общественного развития с применением синергетической методологии. Акцентировано внимание на то, что одним из аспектов мотивации к объединению политико-элитной власти является кризис, который объединяет усилия на ее преодоление, консолидирует народ, очерчивает пути решения проблем и актуализирует необходимость их решения. Особое место отведено анализу роли качества образования политико-элитной власти в соответствии с профессиональными компетентностями, необходимость создания надлежащих условий для осуществления общественно-политических изменений в Украине и утверждения европейского выбора.

Ключевые слова: публичное управление, общественное развитие, политико-элитная власть.

Abstract.

Kolpachenko N.M., Saychuk Yu.A. The influence of public administration on social development.

The article considers the key theoretical positions of the effectiveness of public administration impact on social development processes using the synergetic methodology. Attention is paid to the fact that one of the aspects of motivation to unite the politico-elite power is a crisis that unites efforts to overcome it, consolidates the people, outlines ways of solving problems and actualizes the need for their solution. A special place is given to the analysis of the role of the quality of education of the political elite in accordance with professional competencies, the need to create appropriate conditions for the implementation of socio-political changes in Ukraine and the approval of the European choice.

Key words: public administration, social development, political and elite power.